

מדד הקול הישראלי ספטמבר-אוקטובר 2022

פרופ' תמר הרמן וד"ר אור ענבי

ממצאים עיקריים

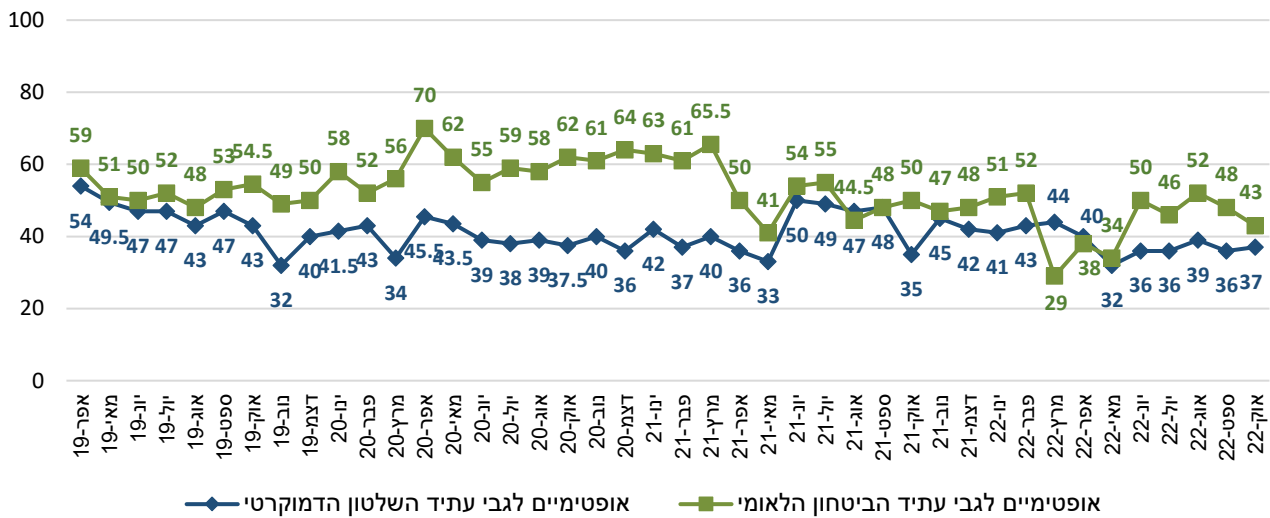
- ❖ גם החודש המשיכה מגמת הירידה בשיעור האופטימיים לגבי עתיד הביטחון הלאומי וכבר לא מדובר ברוב אלא במיעוט המחזיקים בעמדה אופטימית בהקשר זה. בשיעור האופטימיים לגבי עתיד השלטון הדמוקרטי אמנם לא חל שינוי כמעט בחמשת החודשים האחרונים, אבל מדובר רק במעט יותר משליש הצופים לבאות באופטימיות. בשני התחומים המרואיינים הערבים פחות אופטימיים מהיהודים.
- ❖ שיעור גבוה של המרואיינים אינם מאמינים בטוהר הבחירות כלומר סבורים שהתוצאות שיפורסמו לא ישקפו כהלכה את ההצבעה בקלפיות.
- ❖ ועוד לקראת הבחירות - בקרב המרואיינים הערבים יש רוב למי שמסכימים שעל הממשלה שתקום לנסות ולהגיע לפתרון שתי המדינות בעוד שבקרב היהודים מדובר במיעוט בלבד. בשני הציבורים יש בעת הזו ירידה של ממש בהשוואה לעבר בשיעור המסכימים כי הנושא מרכזי לטיפול.
- ❖ חלה עלייה ברורה בשיעור הסבורים כי אם לא יימצא בקרוב פתרון לסכסוך הישראלי-פלסטיני, תפרוץ בשטחים אינתיפדה שלישית.
- ❖ רוב לא גדול של היהודים לעומת מיעוט קטן בלבד של הערבים נותנים לכוחות הביטחון ציונים טובים על אופן התמודדותם עם שרשרת הפיגועים האחרונה.
- ❖ חלה עלייה בשיעור היהודים הסבורים כי ישראל יכולה לתקוף את מתקני הגרעין באיראן גם ללא הסכמה אמריקנית. שיעור היהודים התומכים בכך גבוה בהרבה משיעור הערבים. בימין (יהודים) יש רוב המצדדים בתקיפה בלי הסכמה אמריקנית, במרכז – כמחצית, ובשמאל, מיעוט גדול.
- ❖ כמחצית המרואיינים הסכימו כי המלצת ראשי מערכות הביטחון על חתימת הסכם הגו עם לבנון הושפעה גם משיקולים פוליטיים.

מצב הרוח הלאומי

נראה ששרשרת הפיגועים האחרונים פגעה בצפי האופטימי לגבי עתיד הביטחון הלאומי – מרוב של אופטימיים באוגוסט (52%) הייתה בחודשיים האחרונים ירידה כדי 43% בלבד באוקטובר. ההבדל בשאלה זו בין המרואיינים היהודים לערבים הוא גדול – מבין היהודים 45% הם אופטימיים בהשוואה ל-30% בלבד בקרב הערבים.

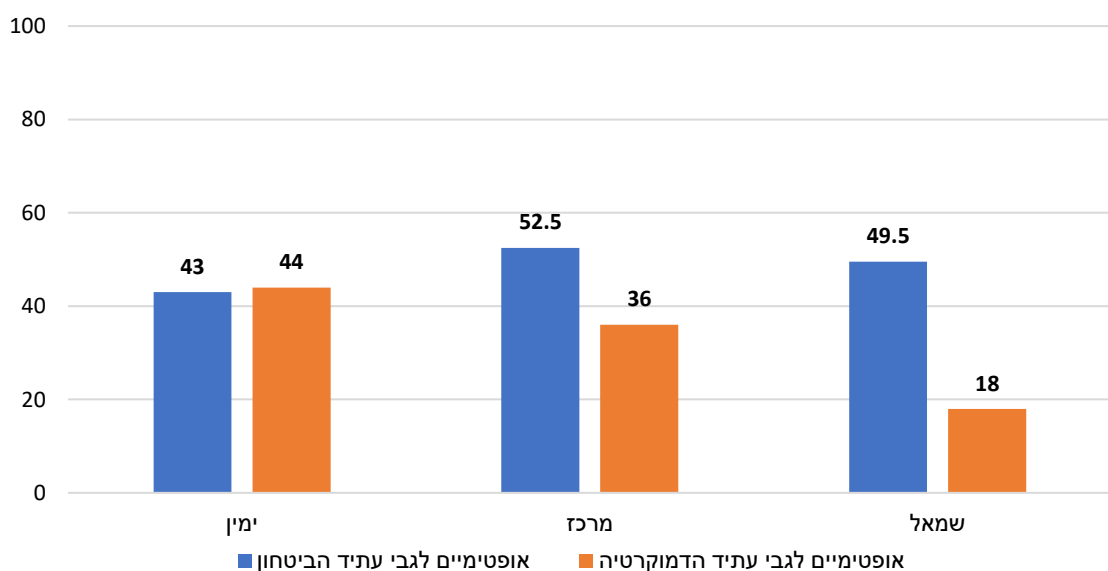
שיעור האופטימיים לגבי עתיד הדמוקרטיה הישראלית שנותר יציב מאז יוני (ממוצע 5 חודשים אחרונים – 36.8%). נמוך יותר משיעור האופטימיים בנושא הביטחון. כבעבר, היהודים מעט יותר אופטימיים מהערבים לגבי עתיד הדמוקרטיה, אבל גם כאן מדובר במיעוט (38% לעומת 30%).

אופטימיים לגבי עתיד השלטון הדמוקרטי בישראל ולגבי עתיד הבטחון הלאומי, אפריל 2019-אוקטובר 2022 (כלל המדגם)

פילוח התשובות לפי מחנות פוליטיים (יהודים) מגלה הבדלים קטנים יחסית כשמדובר בעתיד הביטחון הלאומי: כמחצית מהשמאל ומעט למעלה מזה מהמרכז הם אופטימיים ואילו בימין מדובר בשיעור נמוך יותר אבל עדיין "בסביבה". לעומת זאת, כשמדובר בעתיד השלטון הדמוקרטי בישראל ההבדלים בין המחנות גדולים יותר, אם כי בכל המחנות מדובר בפחות ממחצית המדגם שהם אופטימיים: בשמאל רק מיעוט קטן מאוד הם אופטימיים, במרכז – כשליש ובימין קצת פחות מחצית. כלומר, השמאל הרבה יותר אופטימי ביטחונית מאשר פוליטית, שעה שבימין שיעורי האופטימיים הם דומים בשני התחומים – הבטחוני והפוליטי.

אופטימיים לגבי עתיד השלטון הדמוקרטי בישראל ולגבי עתיד הביטחון הלאומי (%), יהודים, לפי מחנה פוליטי, אוקטובר 2022

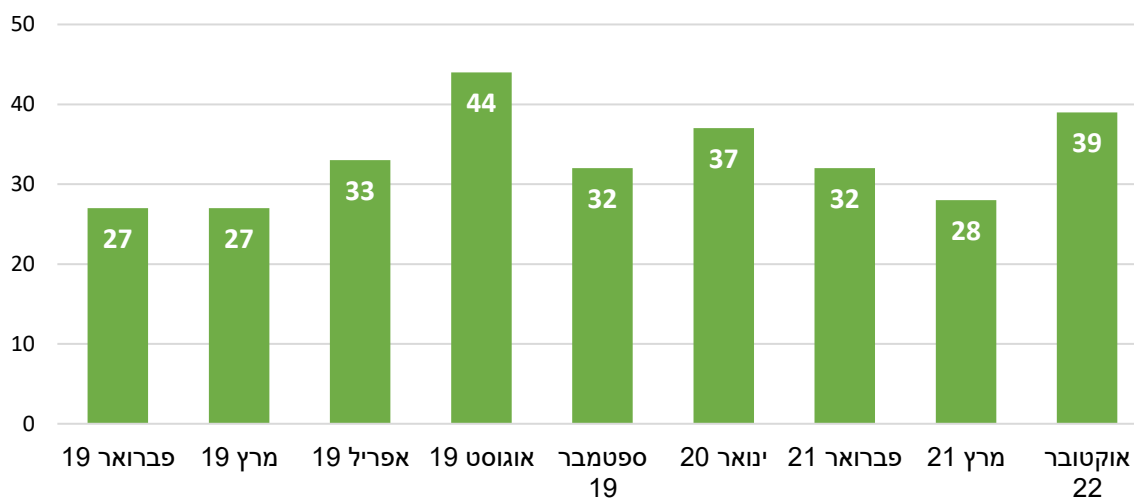

לקראת הבחירות

טוהר הבחירות –

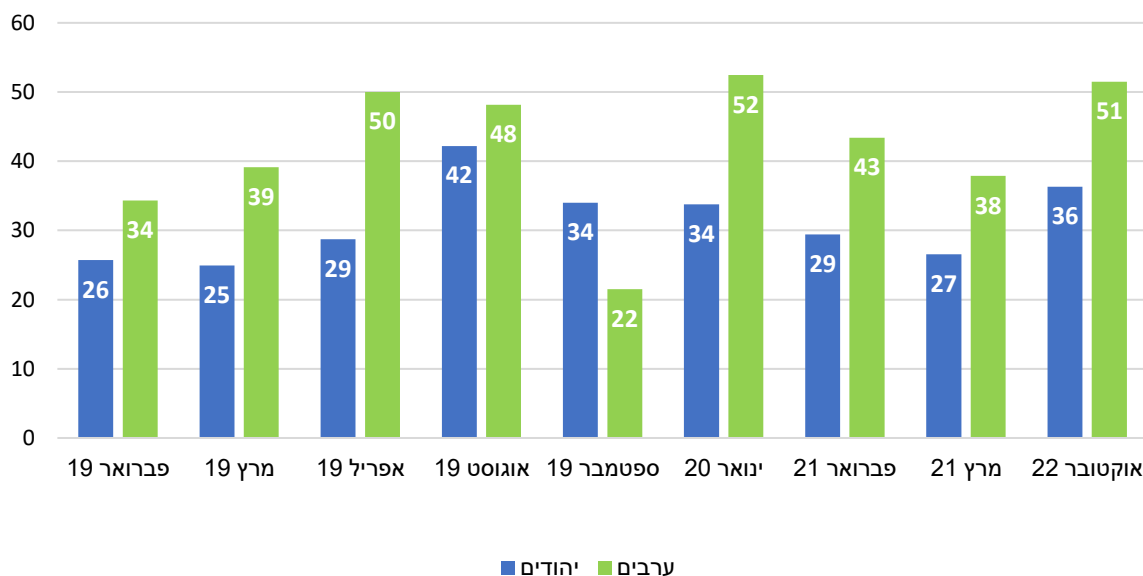
נתוני סקר זה מצביעים על שיעור מדאיג (39%) של מי שאינם מאמינים כי תוצאות הבחירות כפי שיפורסמו ישקפו היטב את ההצבעה בקלפי. למעשה זה השיעור השני בגובהו מאז התחלנו לבדוק את העניין ב-2019. כלומר, הצעדים שעשתה ועדת הבחירות המרכזית במערכות הבחירות האחרונות כדי לחזק אף אמון הציבור בתוצאות, שהצליחו על פי הסקרים שלנו להרגיע את החששות בשתי המערכות הקודמות, כנראה אינם מספיקים כיום כדי לגבור על הטענות שמשמיעים פוליטיקאים מסוימים כי אם לא ינצחו, יהיה הדבר תוצאה של הטיית התוצאות ולא של הכרעת העם.

אין בכלל/ יש די מעט אמון בטוהר הבחירות (% , כלל המדגם)

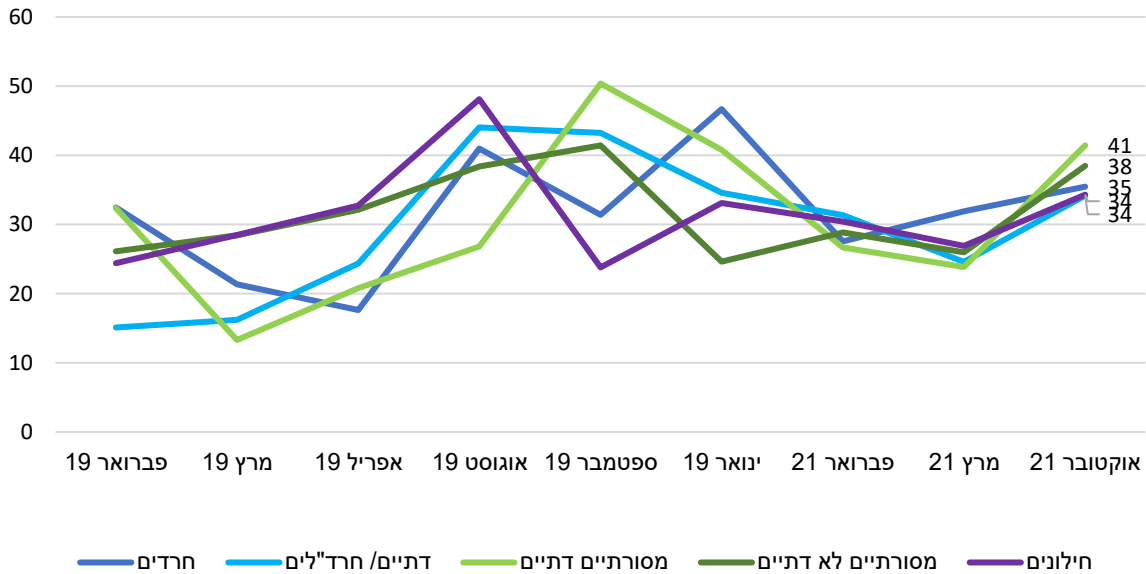
פילוח לפי לאום (יהודים וערבים) מראה כי בקרב היהודים האמון בטוהר הבחירות גבוה במידה ניכרת מאשר בקרב הערבים (בבדיקה הנוכחית 36% מהיהודים אינם נותנים אימון לעומת רוב של 51.5% בקרב הערבים).

לא מאמינים בטוהר הבחירות (% , יהודים וערבים)

פילוח לפי דתיות לא העלה הפעם הבדלים גדולים בין הקבוצות השונות אם כי בקרב המסורתיים שיעור הספקנים היה הגבוה ביותר (חרדים – 35.5%, דתיים – 34%, מסורתיים דתיים – 41%, מסורתיים לא דתיים – 38.5%, חילונים – 34%). ההבדלים בין המחנות הפוליטיים (יהודים) גם הם קטנים: בשמאל 32% מבינים אימון נמוך או אי אמון האמינות התוצאות, במרכז – 34% ובימין – 38%.

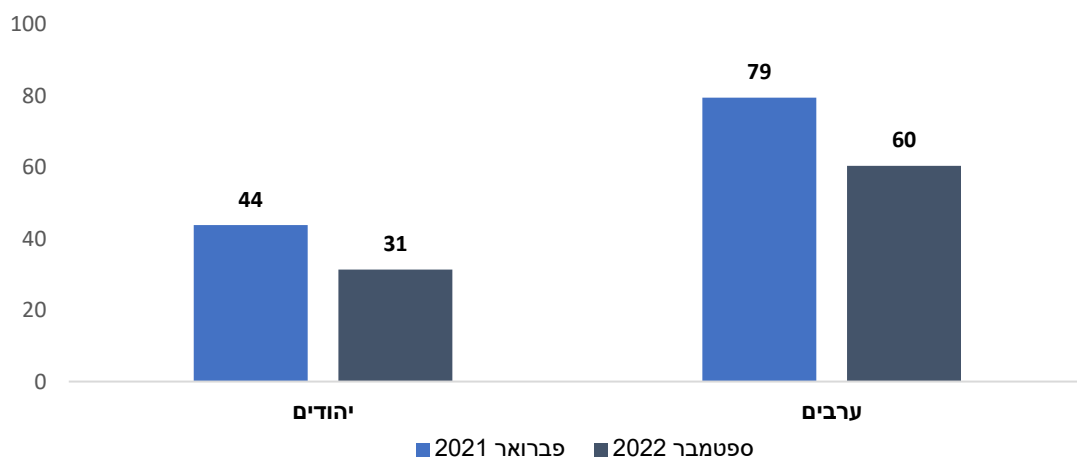
לא מאמינים בטוהר הבחירות (% , יהודים, לפי מיקום על רצף חרדים-חילונים)

פתרון 2 המדינות –

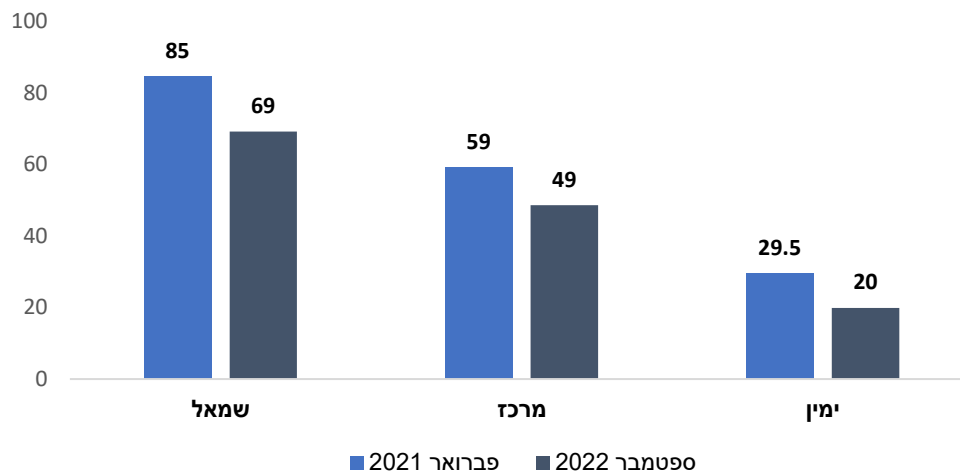
העניין בפתרון 2 המדינות והממשלה הבאה - לקראת הבחירות, ולאחריהן הקמת ממשלה חדשה, רצינו לדעת עד כמה נושא שתי המדינות הוא מרכזי בעיני הציבור בישראל. שאלנו: "האם אתה מסכים או לא מסכים כי על הממשלה שתקום לאחר הבחירות לנסות ולקדם את פתרון שתי המדינות לשני עמים?". בקרב הערבים מצאנו רוב למסכימים ובקרב היהודים רק מיעוט הסכימו לאמור בשאלה. ואולם, כאן גם יש ירידה ברורה במספר המסכימים בעת הזו לעומת שנה שעברה.

מסכימים כי על הממשלה שתקום לאחר הבחירות לנסות ולקדם את פתרון שתי המדינות לשני עמים (% , יהודים וערבים)

כצפוי, ההבדלים בשאלה זו בין שלושת המחנות הפוליטיים (יהודים) הם גדולים – השמאל הוא המתנה שבו העניין בפתרון שתי המדינות הוא הגבוה ביותר ובימין הנמוך ביותר - ואולם בשלושתם ניכרת הירידה במרכזיות פתרון זה בהשוואה לשנה שעברה.

מסכימים כי על הממשלה שתקום לאחר הבחירות לנסות ולקדם את פתרון שתי המדינות לשני עמים (%), יהודים, לפי מחנה פוליטי)

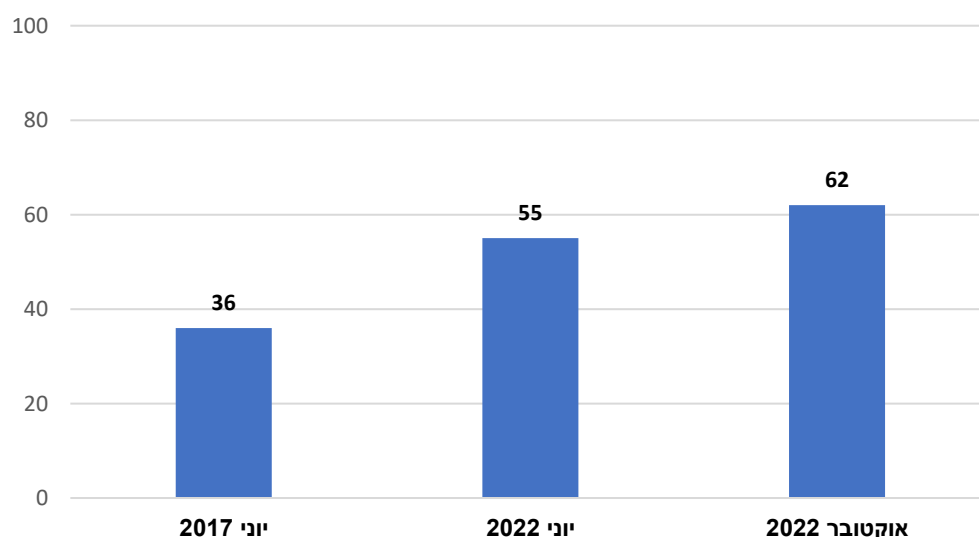

המצב הביטחוני

בדרך לאינתיפדה שלישית?

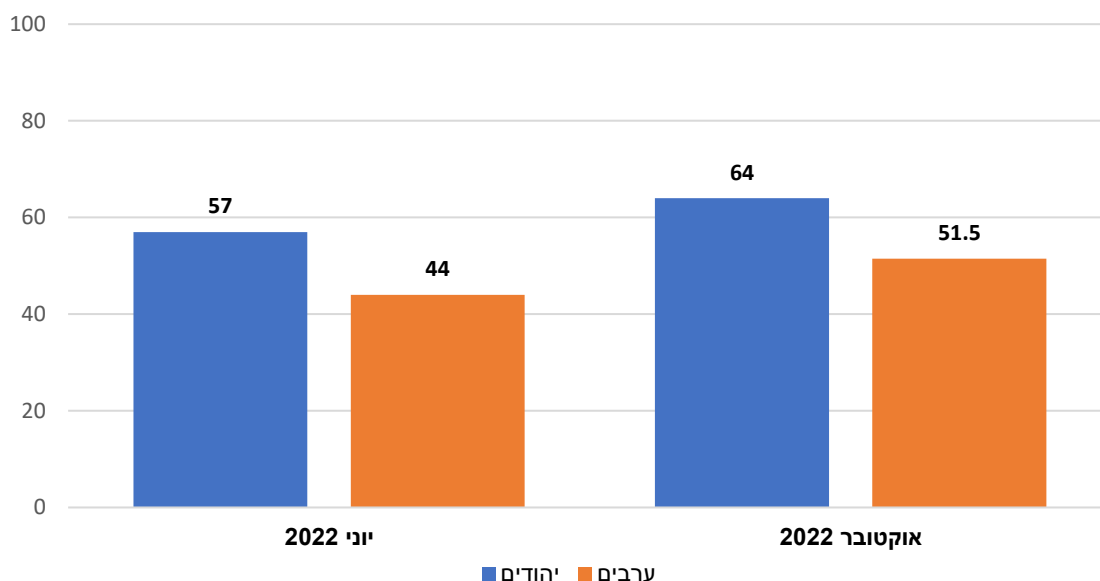
נוכח האירועים הביטחוניים בתקופה האחרונה, חזרנו על השאלה בדבר הערכת הסיכוי שבעתיד הקרוב תפרוץ בשטחים התקוממות, אם לא יימצא פתרון מוסכם על שני הצדדים לסכסוך הישראלי-פלסטיני. הממצאים מורים על עלייה הדרגתית בשיעור הסבורים כי גדולים הסיכויים לאינתיפדה שלישית, מ-40% בשנת 2017 ל-62% כיום.

סבורים שגבוהים הסיכויים לפריצת אינתיפדה שלישית בשטחים, אם בעתיד הקרוב לא יימצא פתרון מוסכם על שני הצדדים לסכסוך הישראלי-פלסטיני (% כלל המדגם)

פילוח לפי לאום מעלה כי במדידת אוקטובר הן בקרב היהודים הן בקרב הערבים היה רוב לסבורים כי אם לא יימצא פתרון לסכסוך צפויה אינתיפאה שלישית, וכן ששיעור הסבורים כך מקרב היהודים גבוה מאשר מקרב הערבים (64% לעומת 51.5%). בארבעת החודשים שיעורים הסבורים זאת בשתי הקבוצות נמצא בעלייה.

סבורים שגבוהים הסיכויים לפריצת אינתיפדה שלישית בשטחים, אם בעתיד הקרוב לא יימצא פתרון מוסכם על שני הצדדים לסכסוך הישראלי-פלסטיני (%) , (%, יהודים וערבים)

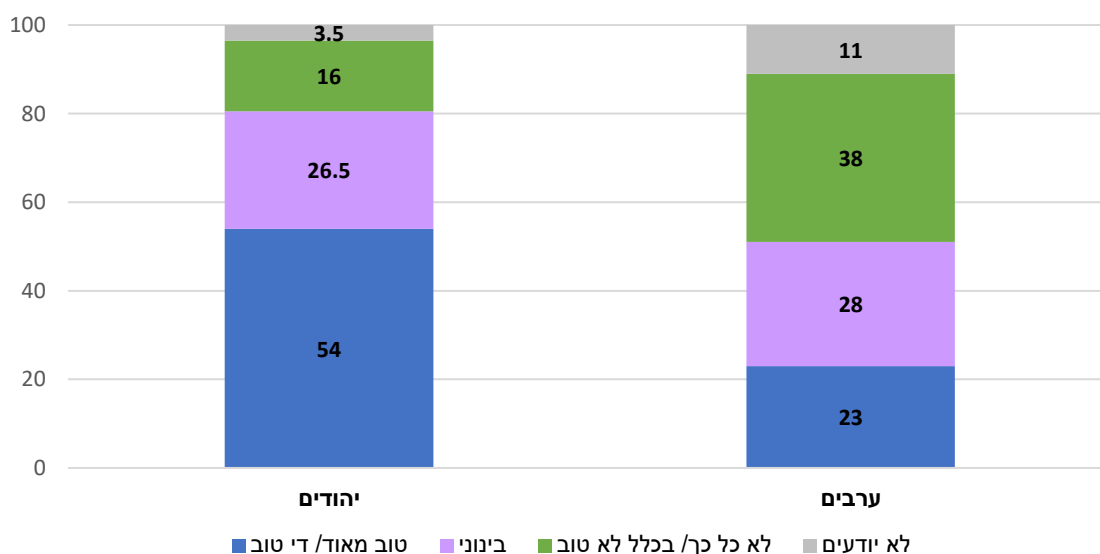

פילוח המדגם היהודי לפי מחנה פוליטי מעלה כי בשלושת המחנות יש רוב הסבורים כי אם לא יימצא פתרון אני בדרך לאינתיפאדה שלישית. שיעור הסבורים זאת בשמאל (71%) מעט גבוה יותר מאשר בימין (64.5%) ובמרכז (60%).

תיפקוד כוחות הביטחון

כוחות הביטחון – צה"ל, משטרה ושב"כ – עומדים בחזית הלחימה ברור. שאלנו איזה ציון מגיע להם על התמודדותם עם שרשרת הפיגועים האחרונה. בקרב היהודים רוב לא גדול נתנו לכוחות הביטחון ציון טוב או טוב מאוד (54%) בעוד שבקרב הערבים פחות מרבע החזיקו בהערכה כזו (23%).

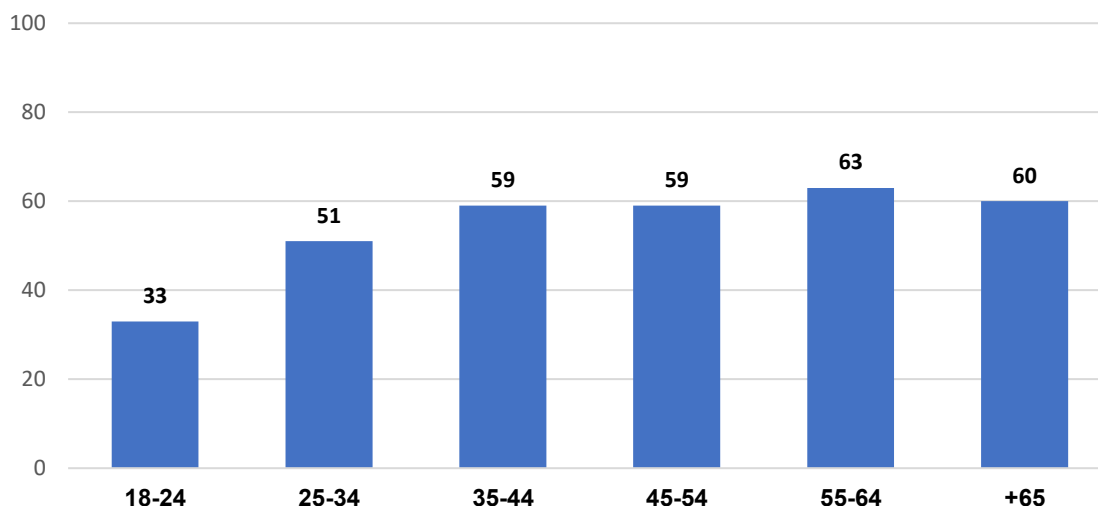
איזה ציון היית נותן לכוחות הביטחון על אופן ההתמודדות עם שרשרת הפיגועים האחרונה? (%, יהודים וערבים)

פילוח לפי מחנות פוליטיים (יהודים) מעלה כי בעוד רוב גדול מהשמאל ומהמרכז (73%-69%, בהתאמה) סבורים כי כוחות הביטחון פועלים בצורה טובה, רק מיעוט מהימין סבורים כך (45%).

פילוח לפי גיל מעלה כי רוב המבוגרים, גילי 35 ומעלה נותנים לכוחות הביטחון ציון טוב על תפקודם (59% עד 63%), לעומת מחצית מגילי 25-34 ורק שליש מהצעירים, 18-24.

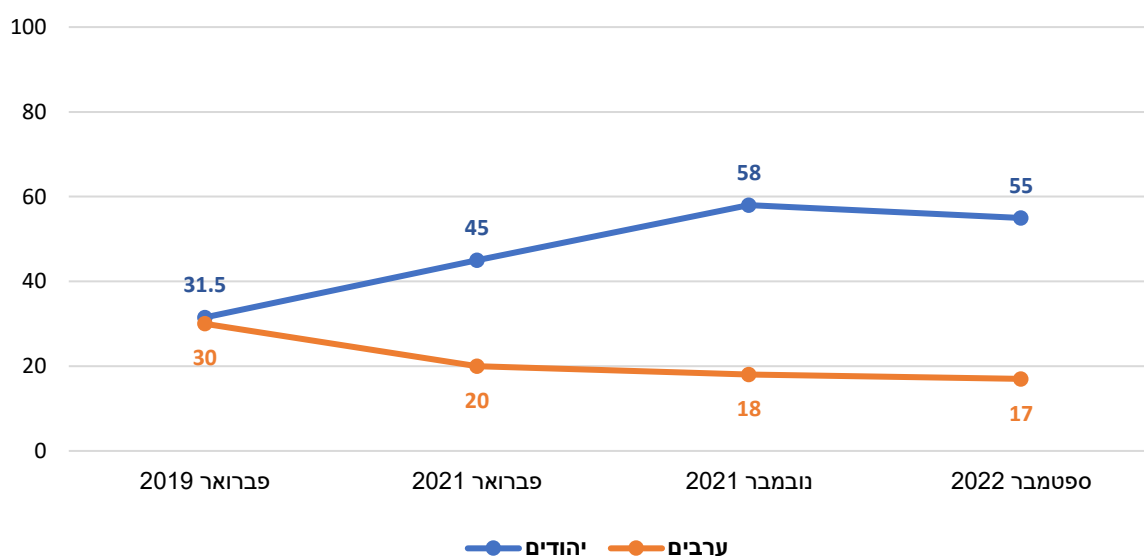
נותנים לכוחות הביטחון ציון טוב על אופן ההתמודדות עם שרשרת הפיגועים האחרונה? (% , יהודים)

האיום האיראני

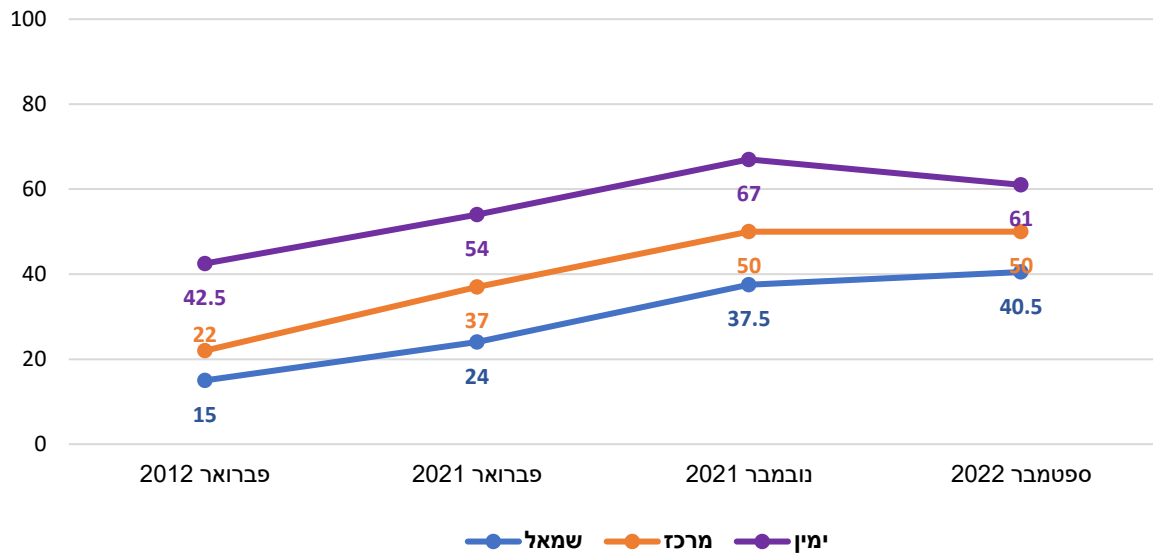
בשנתיים האחרונות ניכרת עלייה בשיעור הישראלים היהודים המסכימים כי על ישראל לתקוף את מתקני הגרעין של איראן גם ללא הסכמה אמריקנית. שיעור הערבים התומכים בכך נמוך בהרבה ואף נמצא בירידה.

תומכים בתקיפה ישראלית על מתקני הגרעין של איראן גם ללא הסכמה אמריקאית (% , יהודים וערבים)

פילוח לפי מחנה פוליטי (יהודים) מראה כי בימין מדובר כיום ברוב המסכימים לתקיפה ללא תמיכה אמריקנית לעומת מחצית במרכז ומיעוט גדול בשמאל. מבט לאורך זמן מראה על התקרבות בנושא זה בין המחנות הפוליטיים.

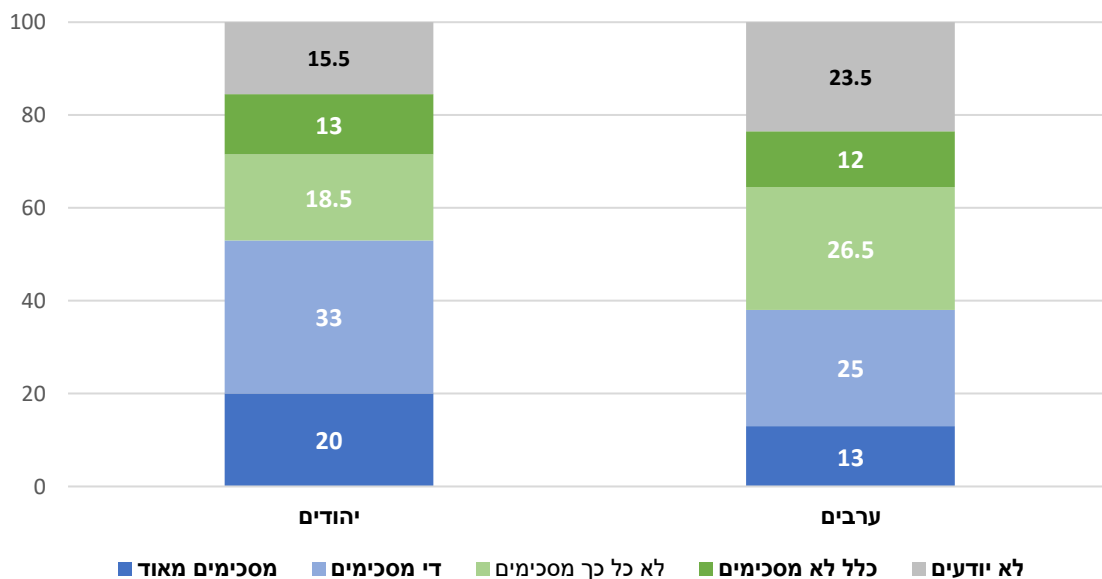
מסכימים כי על ישראל לתקוף צבאית את מתקני הגרעין של איראן גם ללא הסכמה אמריקנית? - 2022
 2012 (% לפי מחנה פוליטי)

הסכם הגז עם לבנון

שאלנו את המרואיינים האם הם מסכימים או שאינם מסכימים עם הטענה שנשמעה לאחרונה כי תמיכת ראשי מערכות הביטחון השונות בחתימת הסכם הגז עם לבנון הושפעה גם משיקולים פוליטיים ולא רק משיקולים בטחוניים מקצועיים העמדות בסוגיה זו חלוקות: מחצית המדגם סבורים כי תמיכת ראשי מערכות הביטחון הושפעה גם משיקולים פוליטיים, שליש שהחלטה הייתה מקצועית בלבד, ועוד 17% אינם יודעים. בציבור היהודי שיעור המסכימים כי עמדת ראשי מערכת הביטחון הושפעה גם משיקולים פוליטיים גבוה מאשר בציבור הערבי.

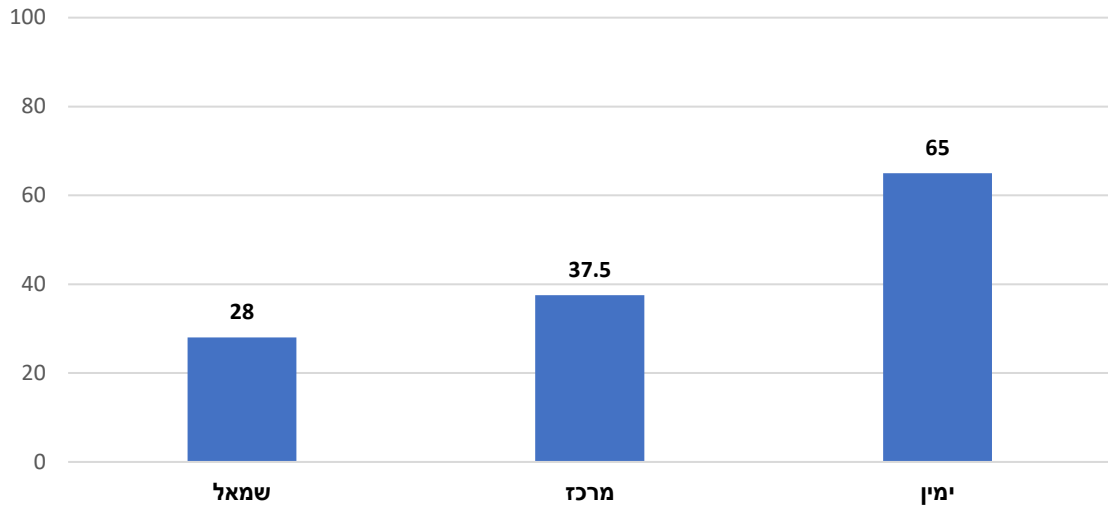
לאחרונה נשמעה טענה כי תמיכת ראשי מערכות הביטחון השונות בחתימת הסכם הגז עם לבנון הושפעה גם משיקולים פוליטיים ולא רק משיקולים בטחוניים מקצועיים. האם אתה מסכים או לא מסכים עם טענה זו? (% יהודים וערבים)

פילוח לפי מחנה פוליטי (יהודים) הראה כי בימין רוב, לעומת מיעוט במרכז ובשמאל, סבורים כי עמדת ראשי מערכת הביטחון הושפעה גם משיקולים פוליטיים ולא רק משיקולים מקצועיים.

מסכימים כי תמיכת ראשי מערכות הביטחון השונות בחתימת הסכם הגז עם לבנון הושפעה גם משיקולים פוליטיים ולא רק משיקולים בטחוניים מקצועיים (% , יהודים)

***

מדד הקול הישראלי אוקטובר 2022 נערך על-ידי מרכז ויטרבי לחקר דעת קהל והמדיניות במכון הישראלי לדמוקרטיה. בסקר, שנערך באינטרנט ובטלפון (השלמות של קבוצות שאינן מיוצגות כראוי במרשתת) בין התאריכים 19-23/10/2022, רואיינו 600 איש ואשה בשפה העברית ו-150 בשפה הערבית, המהווים מדגם ארצי מייצג של כלל האוכלוסייה הבוגרת בישראל בגילאי 18 ומעלה. טעות הדגימה המרבית לכלל המדגם $\pm 3.59\%$ ברמת בטחון של 95%. עבודת השדה בוצעה על ידי מכון מדגם. לקובץ הנתונים המלא ראו- <https://dataisrael.idi.org.il>